

MISSATGE
PER A LA XXIX JORNADA MUNDIAL DE LA JOVENTUT 2014

«Feliços els pobres en l'esperit,
perquè d'ells és el Regne del cel» (Mt 5,3)

Benvolguts joves,

Tinc gravada a la memòria l'extraordinària trobada que vam viure a Rio de Janeiro, en la XXVIII Jornada Mundial de la Joventut. Va ser una gran festa de la fe i de la fraternitat! La bona gent brasilera ens va acollir amb els braços oberts, com la imatge de Crist Redemptor que des de dalt del Corcovado domina el magnífic panorama de la platja de Copacabana. A la vora del mar, Jesús va renovar la seva crida a cadascun de nosaltres perquè ens convertim en els seus deixebles missioners, ho vam descobrir com el tresor més preciós de la nostra vida i vam compartir aquesta riquesa amb els altres, els qui són a prop i els qui són lluny, fins a les extremes perifèries geogràfiques i existencials del nostre temps.

La propera etapa del pelegrinatge intercontinental dels joves serà Cracòvia, l'any 2016. Per marcar el nostre camí, voldria reflexionar amb vosaltres en els pròxims tres anys sobre les Benaurances que llegim a l'Evangelí de Sant Mateu (5,1-12). Aquest any començarem meditant la primera d'elles: «Feliços els pobres en l'esperit, perquè d'ells és el Regne del cel» (Mt 5,3); l'any 2015: «Feliços els nets de cor, perquè veuran Déu» (Mt 5,8); i per últim, l'any 2016 el tema serà: «Feliços els compassius, perquè seran compadits» (Mt 5,7).

1. La força revolucionària de les Benaurances

Sempre ens fa bé llegir i meditar les Benaurances. Jesús les va proclamar en la seva primera gran predicació, a la vora del llac de Galilea. Hi havia una gentada tan gran, que va pujar a una muntanya per ensenyar als seus deixebles; per això, aquesta predicació s'anomena el «sermó de la muntanya». A la Bíblia, la muntanya és el lloc on Déu es revela, i Jesús, predicant des de la muntanya, es presenta com a mestre diví, com un nou Moisès. I què ensenya? Jesús ensenya el camí de la vida, el camí que ell mateix recorre, encara més, que ell mateix és, i el proposa com a camí per a la felicitat vertadera. En tota la seva vida, des del naixement a la gruta de Betlem fins a la mort a la creu i la resurrecció, Jesús va encarnar les Benaurances. Totes les promeses del regne de Déu s'han complert en ell.

En proclamar les Benaurances, Jesús ens invita a seguir-lo, a recórrer amb ell el camí de l'amor, l'únic que porta a la vida eterna. No és un camí fàcil, però el Senyor ens assegura la seva gràcia i mai no ens deixa sols. Pobresa, afliccions, humiliacions, lluita per la justícia, cansaments en la conversió quotidiana, dificultats per a viure la crida a la santedat, persecucions i molts altres desafiaments estan presents en la nostra vida. Però, si obrim la porta a Jesús, si deixem que ell estigui en la nostra vida, si compartim amb ell les alegries i els sofriments, experimentarem una pau i una alegria que només Déu, amor infinit, pot donar.

Les Benaurances de Jesús són portadores d'una novetat revolucionària, d'un model de felicitat oposat al que habitualment ens comuniquen els mitjans de comunicació, l'opinió dominant. Per a la mentalitat mundana, és un escàndol que Déu hagi vingut per fer-se un de

nosaltres, que hagi mort en una creu. En la lògica d'aquest món, els qui Jesús proclama benaurats són considerats «perdedors», febles. En canvi, són exaltats l'èxit a qualsevol preu, el benestar, l'arrogància del poder, l'afirmació d'un mateix en perjudici dels altres.

Estimats joves, Jesús ens demana que responguem a la seva proposta de vida, que decidim quin és el camí que volem recórrer per arribar a l'alegria veritable. Es tracta d'un gran desafiament per a la fe. Jesús no va tenir por de preguntar als seus deixebles si volien seguir-lo de veritat o si s'estimaven més anar-se'n per altres camins (cf. Jn 6,67). I Simó, anomenat Pere, va tenir el valor de respondre: «Senyor, a qui aniríem? Tu tens paraules de vida eterna» (Jn 6,68). Si sabeu dir «sí» a Jesús, llavors la vostra vida jove s'omplirà de significat i serà fecunda.

2. El valor de ser feliços

Però, què significa *benaurats* (en grec *makarioi*)? *Benaurats* vol dir 'feliços'. Digueu-me: Cerqueu de veritat la felicitat? En una època en què tantes aparences de felicitat ens atrauen, correm el risc d'aconter-nos amb poc, de tenir una idea de la vida «en petit». Aspireu, en canvi, a coses grans! Eixampleu els vostres cors! Com deia el beat Piergiorgio Frassati: «Viure sense una fe, sense un patrimoni per defensar, i sense sostenir, en una lluita continuada, la veritat, no és viure, sinó anar llençant. Mai no hem d'anar llençant, sinó que hem de viure» (Carta a I. Bonini, 27 de febrer de 1925). El dia de la beatificació de Piergiorgio Frassati, el 20 de maig de 1990, Joan Pau II el va anomenar *home de les Benaurances* (Homilia en la santa missa: AAS 82 [1990], 1518).

Si de veritat deixeu emergir les aspiracions més profundes del vostre cor, us adonareu que en vosaltres hi ha un desig inextingible de felicitat, i això us permetrà desemascarar i rebutjar tantes ofertes «a baix preu» que trobeu al vostre voltant. Quan cerquem l'èxit, el plaer, la possessió de manera egoista i els convertim en ídols, podem experimentar també moments d'embriaguesa, un fals sentiment de satisfacció, però al final ens fem esclaus, mai no estem satisfets, i sentim la necessitat de cercar cada cop més. És molt trist veure una joventut «tipa», però feble.

Sant Joan, en escriure als joves, deia: «Sou forts. La paraula de Déu està en vosaltres i heu vençut el Maligne» (1Jn 2,14). Els joves que escullen Jesús són forts, s'alimenten de la seva Paraula i no s'«atipen» d'altres coses. Atreviu-vos a anar a contracorrent. Sigueu capaços de cercar la felicitat vertadera. Digueu no a la cultura del que és provisional, de la superficialitat i de l'usar i llençar, que no us considera capaços d'assumir responsabilitats i d'afrontar els grans desafiaments de la vida.

3. Feliços els pobres en l'esperit...

La primera Benaurança, tema de la propera Jornada Mundial de la Joventut, declara feliços els pobres en l'esperit, perquè a ells pertany el Regne del cel. En un temps en què tantes persones pateixen a causa de la crisi econòmica, posar la pobresa al costat de la felicitat pot semblar quelcom fora de lloc. En quin sentit podem parlar de la pobresa com una benedicció?

En primer lloc, intentem comprendre el que significa «pobres en l'esperit». Quan el Fill de Déu es va fer home, va escollir un camí de pobresa, d'humiliació. Com diu sant Pau en la Carta als Filipencs: «Tingueu els mateixos sentiments que tingué Jesucrist: Ell, que era de

condició divina, no es volgué guardar gelosament la seva igualtat amb Déu, sinó que es va fer no res: prengué la condició de servent i es féu semblant als homes» (2,5-7). Jesús és Déu que es desposseeix de la seva glòria. Aquí veiem l'elecció de la pobresa per part de Déu: sent ric, es va fer pobre per enriquir-nos amb la seva pobresa (cf. 2Co 8,9). És el misteri que contemplem al pessebre, veient el Fill de Déu en una menjadora, i després en una creu, on la humiliació arriba al límit.

L'adjectiu grec *ptochós* 'pobre' no sols té un significat material, sinó que vol dir 'captaire'. Està lligat al concepte jueu d'*anawim*, els «pobres de Jahvè», que evoca humilitat, consciència dels propis límits, de la pròpia condició existencial de pobresa. Els *anawim* es fien del Senyor, saben que en depenen.

Jesús, com ho va entendre perfectament santa Teresa de l'Infant Jesús, en la seva encarnació es presenta com un captaire, un necessitat a la recerca d'amor. El Catecisme de l'Església catòlica parla de l'home com un «captaire de Déu» (n. 2559) i ens diu que «la pregària [...] és la trobada de la set de Déu i de la nostra » (n. 2560).

San Francesc d'Assís va comprendre molt bé el secret de la Benaurança dels pobres en l'esperit. De fet, quan Jesús li va parlar en la persona del leprós i al Crucifix, va reconèixer la grandesa de Déu i la seva condició d'humilitat. En la pregària, el Poverello passava hores preguntant al Senyor: «Qui ets tu? Qui sóc jo?» Es va desposseir d'una vida instal·lada i despreocupada per esposar-se amb la «Senyora Pobresa», per imitar Jesús i seguir l'Evangeli al peu de la lletra. Francesc va viure inseparablement la imitació de Crist pobre i l'amor als pobres, com les dues cares d'una mateixa moneda.

Vosaltres em podríeu preguntar: Com podem fer que aquesta pobresa en l'esperit es transformi en un estil de vida, que es reflecteixi concretament en la nostra existència? Us responc amb tres punts.

En primer lloc, intenteu ser lliures en relació amb les coses. El Senyor ens crida a un estil de vida evangèlic de sobrietat, a no deixar-nos portar per la cultura del consum. Es tracta de cercar l'essencial, d'aprendre a desposseir-se de tantes coses supèrflues que ens ofeguen. Desprenguem-nos de la cobdícia del tenir, dels diners idolatrats i després malgastats. Posem Jesús en primer lloc. Ell ens pot alliberar de les idolatries que ens converteixen en esclaus. Fieu-vos de Déu, estimats joves! Ell ens coneix, ens estima i mai no s'oblida de nosaltres. Així com té cura dels liris del camp (cf. Mt 6,28), no permetrà que ens falti res. També per superar la crisi econòmica cal estar disposats a canviar d'estil de vida, a evitar tant de malbaratament. Igual que es necessita valor per a ser feliços, també és necessari el valor per ser sobris.

En segon lloc, per viure aquesta Benaurança necessitem la conversió en relació amb els pobres. Hem de preocupar-nos d'ells, ser sensibles a les seves necessitats espirituals i materials. A vosaltres, joves, us encomano de manera particular la tasca de tornar a posar al centre de la cultura humana la solidaritat. Davant les velles i noves formes de pobresa —la desocupació, l'emigració, els diferents tipus de dependències—, tenim el deure d'estar atents i vigilants, vencent la temptació de la indiferència. Pensem també en els que no se senten estimats, que no tenen esperança en el futur, que renuncien a comprometre's en la vida perquè estan desanimats, desil·lusionats, acovardits. Hem d'aprendre a estar amb els pobres. No ens omplim la boca amb paraules boniques sobre els pobres. Acostem-nos-hi,

mirem-los als ulls, escoltem-los. Els pobres són per a nosaltres una ocasió concreta de trobar el mateix Crist, de tocar la seva carn que pateix.

Però els pobres —i aquest és el tercer punt— no sols són persones a les quals podem donar alguna cosa. També ells tenen quelcom per oferir-nos, per ensenyar-nos. Tenim tant per aprendre de la saviesa dels pobres! Un sant del segle XVIII, Benet Josep Labre, que dormia als carrers de Roma i vivia de les almoines de la gent, es va convertir en conseller espiritual de moltes persones, entre les quals hi havia nobles i prelats. En cert sentit, els pobres són per a nosaltres com mestres. Ens ensenyen que una persona no és valuosa pel que posseeix, pel que té al seu compte bancari. Un pobre, una persona que no té béns materials, manté sempre la dignitat. Els pobres poden ensenyar-nos molt, també sobre la humilitat i la confiança en Déu. En la paràbola del fariseu i el publicà (cf. Lc 18,9-14), Jesús presenta aquest últim com a model perquè és humil i es considera pecador. També la vídua que tira dues monedes petites al tresor del temple és un exemple de la generositat de qui, fins i tot tenint poc o res, ho dóna tot (cf. Lc 21,1-4).

4. ...perquè d'ells és el Regne del cel

El tema central en l'Evangeli de Jesús és el regne de Déu. Jesús és el regne de Déu en persona, és l'Emmanuel, Déu-amb-nosaltres. És en el cor de l'home on el Regne, la senyoria de Déu, s'estableix i creix. El Regne és al mateix temps do i promesa. Ja se'ns ha donat en Jesús, però encara ha de complir-se en plenitud. Per això demanem cada dia al Pare: «Vingui a nosaltres el vostre regne.»

Hi ha un vincle profund entre pobresa i evangelització, entre el tema de la passada Jornada Mundial de la Joventut —«Aneu a tots els pobles i feu-los deixebles meus» (Mt 28,19)— i el d'aquest any: «Feliços els pobres en l'esperit, perquè d'ells és el regne del cel» (Mt 5,3). El Senyor vol una Església pobra que evangelitzi els pobres. Quan Jesús va enviar els Dotze, els va dir: «No us emporteu a la bossa cap moneda: ni d'or, ni de plata, ni de coure; no prengueu sarró per al camí, ni dos vestits, ni sandàlies, ni bastó. El qui treballa, bé es mereix que el mantinguin» (Mt 10,9-10). La pobresa evangèlica és una condició fonamental perquè el Regne de Déu es difongui. Les alegries més boniques i espontànies que he vist en el transcurs de la meua vida són les de persones pobres, que no tenen on aferrar-se. L'evangelització, en el nostre temps, només serà possible per mitjà del contagi de l'alegria.

Com hem vist, la Benaurança dels pobres en l'esperit orienta la nostra relació amb Déu, amb els béns materials i amb els pobres. Davant l'exemple i les paraules de Jesús, ens adonem de quanta necessitat tenim de conversió, de fer que la lògica de ser més prevalgui sobre la de tenir més. Els sants són els que més ens poden ajudar a entendre el significat profund de les Benaurances. La canonització de Joan Pau II el segon Diumenge de Pasqua és, en aquest sentit, un esdeveniment que omple el nostre cor d'alegria. Ell serà el gran patró de les JMJ, de les quals va ser iniciador i promotor. En la comunió dels sants continuarà sent per a tots vosaltres un pare i un amic.

El proper mes d'abril és també el trentè aniversari de l'entrega de la Creu del Jubileu de la Redempció als joves. Precisament a partir d'aquest acte simbòlic de Joan Pau II va començar el gran pelegrinatge juvenil que, des de llavors, continua a través dels cinc continents. Molts recorden les paraules amb què el Papa, el Diumenge de Pasqua de 1984, va acompanyar el seu gest: «Estimats joves, en clausurar l'Any Sant, us confio el signe

d'aquest Any Jubilar: la Creu de Crist! Porteu-la pel món com a signe de l'amor del Senyor Jesús a la humanitat i anuncieu a tothom que només en Crist mort i ressuscitat hi ha salvació i redempció.»

Estimats joves, el Magníficat, el càntic de Maria, pobra en l'esperit, és també el cant de qui viu les Benaurances. L'alegria de l'Evangelí brolla d'un cor pobre, que sap alegrar-se i meravellar-se per les obres de Déu, com el cor de la Mare de Déu, a qui totes les generacions anomenen «benaurada» (cf. Lc 1,48). Que ella, la mare dels pobres i l'estrella de la nova evangelització, ens ajudi a viure l'Evangelí, a encarnar les Benaurances en la nostra vida, a atrevir-nos a ser feliços.

Francesc

Vaticà, 21 de gener de 2014, Memòria de Santa Agnès, verge i màrtir